

Usar ken pagilasinan no nakurang ti taraon iti pagay [Panagabuno]

Pakauna

Adda 17 a kangrunaan nga elemento a kasapulan tapno dumakkel a nasalun-at ti pagay. Nagrupo dagitoy iti dua, ti macroelements ken ti microelements. Kasapulan ti pagay ti adu a macroelements ken sangkabassit laeng a microelements. Dagiti kadawyan nga agkururang a sustansiya ket nitroheno (N), posporos (P), potasium (P), sulfur (S) ken zinc (Zn).

Nitroheno

Tumulong ti Nitroheno a mangpadaras ti panagdakkel dagiti mula (katayag ken kaadu ti gipi), mangpaakaba iti bulong, mangpaadu ti binukel ken porsiento ti dawa a mabagasan a binukel iti dawa, ken ad-adu a protina iti bagas. Ngarud, no nakurang ti nitroheno, napusyaw ken saan a dumakkel ti mula; narasay ti gipina; babassit, akikid ken nakatudo dagiti agamarilio a lumabaga wenno kolor kape a bulongna; ken nakusnaw ti kolor dagiti aggango a bulongna.

Kadawyan nga agkururang ti Nitroheno dagiti mula a pagay. Napusyaw a berde dagiti nataengan wenno no dadduma amin a bulong ket agamarilio ti murdongda. Agamarilio ti intero a kapagayan. Agkururang iti Nitroheno ti pagay no madama daytoy nga aggipi ken agpalusot.

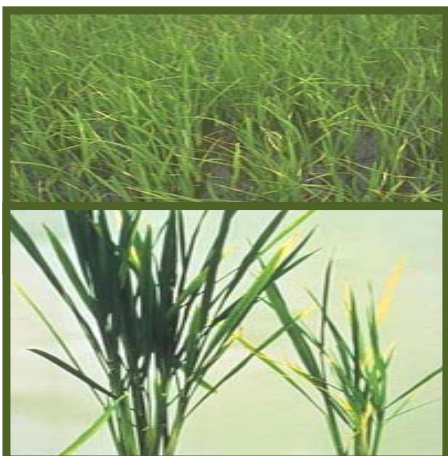
Mula nga agkururang ti nitroheno

Posporos

Ti posporos ket tumulong iti panagramut, panaggipi, nasakbay a panagsabong ken panagtangken ti pagay (nangruna no nalamiis ti tiempo). Nasisita unay ti posporos iti umuna a paset ti panagdakkel ti mula.

Pandek, narasay ti gipi, ken nakatudo dagiti ungkay ken bulong dagiti pagay nga agkururang iti posporos. Kasla nasalun-at ti langa dagiti naganus a bulong ngem dagiti nataengan a bulong ket agkolor kape kalpasanna a magango.

Bumassit pay ti bilang ti bulong, dawa ken binukel kada dawa. No agpada a kurang ti P ken N, napusyaw a berde dagiti bulong ti pagay. Masansan a ti

Mula nga agkururang iti posporos

panagkurang ti posporos ket adda pakainaiganna iti parikut iti dadduma pay nga elemento kas iti sobsobra a kaadu ti iron no naalsem ti daga.

Potasium

Pabayagen ti potasium ti panaggango dagiti bulong isu a narangrangpaya a mangpataud iti ad-adu a bukodna a kanen ken napinpintas ti panagdakkel ti pagay. Papintasenna pay ti iyaatiddog ti ramut ken takder ti mula, ken lappedanna ti panagdeppes. Papigsaennan ti resistensia ti mula kontra iti peste ken paaduenna ti bilang ken porsiento ti nabagasan a binukel kada dawa, ken kadagsen ti kada binukel.

Masansan a saan a maduktalan ti panagkurang iti potasium gapu ta saan a nalaka a mailasin dagiti sintomasna no idasig iti panagkurang ti N, ken agparang laeng kadagiti maudi a paset ti panagdakkel ti pagay.

Pandek ken narasay ti gipi dagiti pagay nga agkurang iti potasium. Ababa, leppay ken nalidem a berde dagiti akinngato a bulong, ken in-inut nga agbaliw ti kolor dagiti naub-ubing a bulong. Kapada iti sintomas ti tungro ti agamarilio a kolor kape a maris iti igid ti bulong. Kasla lati ti maris dagiti turik-turik a tumaud iti murdong dagiti daan a bulong a mangpagango kadagitoy.

Mula nga agkurang iti potasium

Sulfur

Karaman ti sulfur iti panagaramid ti *chlorophyll* a mangted iti kinaberde ti mula isu a kasapulan daytoy para iti panagpatanor iti protina, ken para iti panagdakkel daytoy. Agkaasping ti sintomas ti kurang a sulfur ken nitrohen. Ti pagiddatanda ket dagiti nataengan a bulong ti umuna a maapektaran no kurang iti N, ngem no kurang ti sulphur, agduyaw ti sibubukel a pinuon iti pagay ken ad-adda a makita ti panagduyaw kadagiti naganus a bulong ken aggango ti murdongda. Dakdakkel ti epekto iti apit no agkurang iti sulphur kabayatan nga agdakkel iti pagay. Isu a nasken a maduktalan dagiti sintomas ken masolusyonan a nasapa ti problema.

Dagiti dadduma pay a sintomas ket napusyaw a bunubon, adu ti matay a bunubon kalpasan a mairap, nabayag a panagdakkel, narasay ti gipi, basbassit ken ababa dagiti dawa, bassit a bilang dagiti binukel iti dawa, ken naladaw a matangkanan ti pagay.

Mula nga agkurang iti sulfur

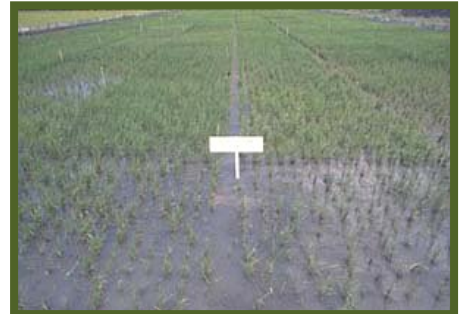
Zinc

Nasisita ti zinc iti panagaramid iti *chlorophyll* a mangted iti kinaberde ti pagay. Kadagiti parikut a mainaig iti *micronutrient* iti pagay, ti nakurang a zinc ti kanayon nga agraira.

Makita dagiti sintomas 2-4 a lawas kalpasan ti panagraep. Addaan kolor-kape a turik-turik dagiti nataengan a bulong, nabayag a dumakkel ti pagay, ken napattopattok dagiti narasay a pinuon iti pagay. Ngem no mapaatianan ti talon, sigud a makaungar ti pagay kadagitoy a sintomas. No nakaro ti kinakurang iti zinc, narasay wenno awan ti gipi ti pagay ken nabaybayag ti panagtangkenna. Ad-adu pay ti eppes a binukel ti pagay.

***Photo courtesy of IRRI**

**Source: PalayCheck System for Irrigated Lowland Rice.
Philippine Rice Research Institute. ©2007**

Mula nga agkurang iti zinc

Content

Reviewed by:

Wilfredo Collado

Translated by:

Dr. Sixto R. Pascua Jr.

Gloria C. Bulao

Glenn de Peralta

Ligaya Barroga

Benjamin Pajarillo

Meljoy Gappi

Language Editors:

Bethzaida M. Catudan

Leah May dC. Tapeç

Maribel B. Alupay

Reynold M. Caoili